

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ARZUHAN DOĞAN YALÇINDAĞ'IN

“KADININ SİYASETTEKİ YERİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ”

KONFERANSI

AÇILIŞ KONUŞMASI

**12 Haziran 2007
Swissotel, İstanbul**

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul : Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel : 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin : Märkisches Ufer, 28 10179 Berlin-Mitte - Germany
Paris : 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

Tel: (90-212) 249 19 29
Tel: (90-312) 468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70
Tel: (49-30) 28 878 6300
Tel: (33-1) 426 516 40

Faks: (90-212) 249 13 50
Faks: (90-312) 428 86 76
Faks: (32-2) 736 39 93
Faks: (1-202) 776 77 71
Faks: (49-30) 28 878 6399
Faks: (33-1) 426 516 99

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad-us.org
e-mail: info@tusiad-de.org
e-mail: satan@tusiad.org

web: www.tusiad.org

Sayın Konuklar, Değerli Basın Mensupları,

TÜSİAD Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. “Kadının Siyasetteki Yerinin Güçlendirilmesi Konferansı”mıza hoşgeldiniz. Bugün burada, kadınların siyasi hayata katılımının artırılması için yapılması gerekenleri, uluslararası örnekler ışığında tartışmak üzere toplanmış bulunuyoruz.

TÜSİAD olarak, Türkiye’de toplumsal yapının gelişimi için kadınların eğitim, çalışma yaşamı ve siyasete katılımlarının önündeki engellerin tespit edilmesi ve çözüm önerilerinin hayata geçirilmesinin büyük önem taşıdığı inancındayız. Çünkü kadınların yaşadıkları toplumda söz sahibi olmalarında, birbirleriyle çok yakından ilişkili olan bu alanlardaki konumları belirleyici bir rol oynuyor.

Ülkemizdeki duruma kısaca değinmek gerekirse; eğitime erişim, kızlar açısından önemli bir sorun olmaya devam ediyor. Yetişkin kadınların yaklaşık % 20’sinin okuma yazma bilmemesi, 8 yıllık zorunlu eğitimin katkısına rağmen kızların okullaşma oranlarının, eğitimin her kademesinde erkeklere kıyasla geride olması, sorunun kapsamlı bir politika eşliğinde ele alınması gerektiğine işaret ediyor.

Eğitime yeterli erişim sağlanamayınca kadınların işgücü piyasasında kendilerine yer bulmaları da güçleşiyor. Oysa ülkemizde kadınların eğitim seviyesi yükseldikçe işgücüne katılım oranlarında ciddi artış olduğu görüyoruz. Nitekim belirli mesleklerde kadınların payının bazı Avrupa ülkelerindekinden bile yüksekte olduğu biliniyor.

Eğitim eksikliği yanında, kente göç olgusunun, kadını ücretsiz aile işçisi olmaktan ev kadınlığı statüsüne ya da kayıt dışı sektöre ittiğini de eklemeliyiz. Toplumda kadına biçilen roller, bunun etrafında şekillenen sosyal ortam, çocuk ve yaşlı bakımı konusunda profesyonel kurumların yaygın olmaması gibi etkenler de kadının yaşamını ağırlıklı olarak aile eksenli kılıyor.

Eğitime ve ekonomik hayata katılımında hal böyleyken, elbette siyasette de kadınlarımızın görünürlüğü ve etkililiği yetersiz düzeyde kalıyor. Dünya Ekonomik Forumu tarafından her yıl düzenlenen “Cinsiyet Uçurumu Endeksi” de bu durumu teyit eder nitelikte. Endeksin 2006 sonuçlarına göre Türkiye, 115 ülke arasından 105. sırada. Bu genel sıralamanın belirlenmesinde etkili olan 4 faktörde de gerilerdeyiz. Ekonomiye katılımında 106., eğitime erişimde 92., sağlıkta 85. ve siyasete katılımında 96. sıradayız...

Oysa kadınların yaşadıkları toplumda, karar alma mekanizmalarında söz sahibi olmaları için en etkili yol siyasete katılmalarıdır. Bunun önünde, siyaseti erkeklere ait bir dünya olarak gören anlayış, hem kadınların hem de erkeklerin zihinlerindeki ilk engeli oluşturuyor. Kadınlar, ülkeden ülkeye bazı farklılıklar gösterse de, kültürel çevre, aile sorumlulukları, eğitim düzeyi ve benzeri sebeplerin etkisiyle siyasette erkekler kadar yer alamıyor.

Bu sebeple pek çok ülkede, kadınların siyasal karar süreçlerine eşit katılımını sağlamak için özel düzenlemeler hayata geçirildi. “Olumlu ayrımcılık” veya “kota” olarak adlandırılan bu düzenlemelerin amacı, siyasal karar organlarında yer alan kadın sayısının, kritik eşik kabul edilen en az % 30-% 40 oranlarına ulaşmasını garantileyebilmektir. Ülkelerin bir kısmı anayasalarında, bir kısmı da seçim ve siyasi partiler yasalarında düzenleme yaparken, siyasi partilerin iç düzenlemelerinde kadın kotası uygulayan ülkeler de mevcut. Bu alandaki ülke örneklerini, değerli konuşmacılarımızın sunumlarında detaylarıyla görme imkanı bulacağız.

Uluslararası planda ise, Türkiye'nin de imzaladığı Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi, kadınların insan hakları ve temel özgürlüklerden eşit olarak yararlanmalarını garanti etmek için devletlere, yasal düzenleme dahil, bütün uygun önlemleri alma zorunluluğunu getirmiştir. Buna göre, taraf devletler eşitliği fiilen sağlamak için geçici özel önlemler alacaklar ve bu önlemler ayrımcılık olarak nitelendirilmeyecektir. AB Konseyi de, kadınların siyasal katılımını ve temsilini gerçekleştirecek araçlar arasında, “olumlu eylem politikaları”, “seçim sisteminde düzenlemeler” ve “atama ya da seçimle gelinen yerlerdeki aday listelerinde cinsiyet eşitliğinin sağlanması”nı saymaktadır.

Merkezi yönetimin yanı sıra yerel yönetim düzeyinde de kadınların görünür olmadığı Türkiye için bu tür özel önlemler lüks değil, ihtiyaç haline gelmiştir. Kota uygulaması, siyasal karar organlarında, demokratik bir anlayışa asla uymayacak şekilde çarpık durumda olan kadın-erkek temsilini dengelemeye yönelik bir araç olarak değerlendirilmelidir.

Değerli Konuklar,

Şimdi önümüzde, kısa bir süre sonra yapılacak bir genel seçim var. Siyasi partilerin milletvekili aday listelerinde kadınlara geçtiğimiz seçimlere göre daha fazla yer vermeleri olumlu bir gelişme. Seçim sonucunda, halen % 4.4 olan kadın parlamenter oranının belki iki katına çıktığını görebileceğiz. Yine de bunun yeterli olduğunu söyleyemeyiz.

Kadınların siyasete daha fazla katılmaları, bir demokrasi ve toplumsal gelişme konusu olarak görülmelidir. Bundan sonraki seçimler için, kadınların hem parti teşkilatlarında hem de yerel ve merkezi siyasal organlarda yeterli temsil düzeyinde yer almasını garantiyecek mekanizmalar oluşturulmalıdır.

Genel seçim sürecinde siyasi partilerimizin, Türkiye için vizyonlarını kamuoyu ile paylaşırken, kadınların eğitim, istihdam ve siyasete katılımını artırma yolunda somut politika ve hedeflerini de sunmaları gerektiğini düşünüyoruz. Her üç alanda katedilecek mesafe birbirini etkileyerek, kadınların ekonomik, sosyal ve siyasal yaşamda daha fazla rol aldığı bir toplumsal dönüşümü sağlayacaktır.

Kadınlara ilgili konuların sadece seçim dönemlerinde ya da dünya kadınlar gününde gündeme gelip sonra unutulmaması için hepimize önemli görevler düşüyor. Yakın çevresinin ve ülkesinin sorunlarına duyarlı ve bu sorunların çözümüne katkı sağlamak isteyen tüm kadınların siyasete daha yakın durmaları, Meclis'e girecek kadın parlamenterlerin siyaset çarkında kaybolmayıp varlıklarını hissettirerek diğer kadınlar için örnek oluşturmaları ve etkili kadın katılımıyla daha geniş demokrasi isteyen tüm sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarını sabırla sürdürmeleri gerekiyor.

Konferansımızın bu çalışmalara katkı sağlamasını diler, tüm konuşmacılarımıza ve beni dinlediğiniz için sizlere teşekkür ederim.